

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului

învinuirea lui

Ion Obada
(art. 264¹ alin. (4) Cod penal)

*(Dosarul nr. Ira-751/2023
Nr. PIGD 1-21113804-01-Ira-16052023)*

Procedura judecării recursurilor depuse până la 1 septembrie 2023; Art. 427 alin. (1) pct. 10) CPP (versiunea până la 1 septembrie 2023) – sensul acestui temei de recurs; CSJ putea admite un recurs întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 10) CPP (versiunea până la 1 septembrie 2023) doar atunci când nu erau întrunite condițiile legale pentru aplicarea sancțiunii respective și nu putea verifica oportunitatea aplicării pedepsei.

13 noiembrie 2024

Au examinat anterior cauza judecătorești:

Instanța de fond : Ala Ucraințeva

Instanța de apel : Alexandru Spoială, Mihail Diaconu, Silvia Gîrbu

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul în cauza penală privind învinuirea lui Ion Obada,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stella Bleșceaga, *Președinte*,

Ghenadie Eremciuc,

Lilia Roic-Botezatu, *judcători*,

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Ion Obada s-a născut în anul 1986 în raionul Călărași. El a fost acuzat, în temeiul art. 264¹ alin. (4) Cod penal, de conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat și fără a deține permis de conducere.

2. Ion Obada a fost apărat în această procedură de avocații Anastasia Melega și Tatiana Dicusar.

3. În prima instanță, cauza penală a fost judecată în conformitate cu procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală. Ion Obada a fost găsit vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, iar executarea pedepsei a fost suspendată în temeiul art. 90 Cod penal. Instanța de apel a admis apelul procurorului, casând sentința instanței de fond în ceea ce privește pedeapsa penală. Printr-o nouă hotărâre, Ion Obada a fost recunoscut vinovat de infracțiunea prevăzută de art. 264¹ alin. (4) Cod penal și i-a fost aplicată o pedeapsă de șase luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

4. La 14 aprilie 2023, avocatul Tatiana Dicusar, în interesele condamnatului, a depus recurs în care solicită casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței primei instanțe.

5. Urmărirea penală în această cauză a fost pornită la 02 iulie 2021 și s-a finalizat la 27 iulie 2021. Prima instanță a examinat cauza în perioada 29 iulie 2021 – 03 iunie 2022. Instanța de apel a examinat cauza între 11 iulie 2022 și 08 februarie 2023. Dosarul a ajuns în instanța de recurs la 16 mai 2023.

6. Anterior, într-o altă cauză, la 18 octombrie 2016, Judecătoria Călărași, l-a recunoscut vinovat pe Ion Obada de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal (conducerea unui mijloc de transport în stare de ebrietate avansată și fără permis de conducere), i-a aplicat pedeapsa cu închisoare pe termen de trei luni și a dispus suspendarea executării pedepsei în temeiul art. 90 Cod penal. La 11 octombrie 2018, Judecătoria Strășeni, sediul Călărași, l-a găsit din nou vinovat pe condamnat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal și i-a aplicat pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 140 ore. În perioada 30 mai 2008 – 24 iunie 2021, acesta a fost sancționat contravențional cu amendă de cel puțin cinci ori.

ÎN FAPT

7. Ion Obada, a fost acuzat că, la 24 iunie 2021, aproximativ ora 03:30, a condus automobilul de model „Mercedes A-class” pe traseul R-1, între satele Bahmut și Șipoteni. El a fost oprit de colaboratorii de poliție, care au constatat că acesta nu are permis de conducere și prezenta suspiciuni privind consumul de alcool. Testarea cu etilotestul „Drager” a arătat o concentrație de 0.82 mg/l alcool în aerul expirat, ce reprezintă un grad avansat de ebrietate. Acțiunile lui au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 264¹ alin.(4) Cod penal.

8. Prin sentința Judecătorei Strășeni, sediul Călărași, din 03 iunie 2022, Ion Obada a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal și i-a fost aplicată pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de opt luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis. În baza art. 90 alin. (1) Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de un an.

9. La 16 iunie 2022, Vladimir Martea, procuror în Procuratura r-nul Călărași, a depus apel, solicitând casarea parțială a sentinței și aplicarea față de condamnat a pedepsei cu închisoarea pe termen de opt luni, cu executarea acesteia în penitenciar.

10. La 08 februarie 2023, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău a admis apelul, a casat în parte sentința primei instanțe și a aplicat o pedeapsă cu închisoare pe termen de șase luni cu executare în penitenciar de tip semiînchis. În rest, sentința a fost menținută. La stabilirea pedepsei, instanța a avut în vedere că Ion Obada fusese anterior condamnat pentru infracțiuni similare, nu și-a corectat comportamentul său și nu a conștientizat gravitatea faptelor comise, acționând din nou cu intenție (vezi para. 6). Instanța de apel a subliniat că, pentru corectarea și reeducarea inculpatului, doar o pedeapsă privativă de libertate ar asigura conștientizarea faptei comise de Ion Obada. Decizia motivată a fost pronunțată la 12 aprilie 2023.

11. La 14 aprilie 2023, avocatul Tatiana Dicusar a depus recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, în vigoare până la 01 septembrie 2023. Ea solicită casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței primei instanțe. În recurs, s-a susținut că pedeapsa stabilită, cu suspendarea executării, este proporțională cu gravitatea faptelor și corespunzător scopului corectării inculpatului. Avocatul a mai argumentat că inculpatul și-a recunoscut vina, a exprimat căință pentru faptele comise și are la întreținere întreaga familie. Deși inculpatul a comis infracțiuni similare în trecut, aceasta nu poate fi considerată o circumstanță agravantă, având în vedere că antecedentele penale au fost stinse.

12. La 15 mai 2023, Curtea Supremă de Justiție a solicitat procurorului depunerea referinței la recurs. La 15 iunie 2023, procurorul a depus referință prin care a solicitat respingerea recursului ca fiind inadmisibil.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

13. Articolul 3 Cod de procedură penală prevede următoarele:

„Articolul 3. Acțiunea legii procesuale penale în timp

(1) În desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

(2) Legea procesuală penală poate avea efect ultraactiv, adică dispozițiile ei, în perioada de tranziție la o nouă lege procesuală penală, pot rămâne aplicabile acțiunilor procesuale reglementate de legea nouă. Caracterul ultraactiv se stipulează în legea nouă.”

14. Modul de examinare a recursurilor împotriva deciziilor instanțelor de apel a fost modificat prin Legea nr. 246/2023, în vigoare din 01 septembrie 2023. Conform art. XI alin. (3) al acestei legi:

„Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

15. Cererea de recurs a fost depusă până la 01 septembrie 2023. La acea dată, partea relevantă a art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală era următoarea:

„Hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeiuri:

...

10) s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale;”

16. Articolul 434 Cod de procedură penală prevede următoarele:

„Articolul 434. Limitele judecării recursului

Judecând recursul, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii atacate prin prisma temeiurilor prevăzute la art. 427.”

17. În perioada relevantă, art. 264¹ alin. (4) Cod penal prevedea următoarele:

„Acțiunile prevăzute la alin.(1)–(3), săvârșite de către o persoană care nu deține permis de conducere sau care este privată de dreptul de a conduce mijloace de transport, se pedepsesc cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore sau cu închisoare de pînă la 1 an.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

18. Recursul examinat a fost declarat în 30 de zile de la pronunțarea deciziei motivate a instanței de apel, adică a fost depus în termen.

19. Conform sensului art. 3 alin. (1) Cod de procedură penală, judecătorul emite actul de dispoziție conform legii procesuale penale în vigoare la ziua emiterii lui. Alin. (2) al aceluiași articol permite caracterul ultraactiv al legii procesual-penale, însă doar cu condiția că caracterul ultraactiv este prevăzut de legea nouă. Legea

nr. 246/2023, în vigoare din 01 septembrie 2023 (vezi para. 14), a schimbat fundamental temeiurile și procedura de judecare a recursurilor împotriva deciziilor instanței de apel. Această lege conține o normă de acordare a caracterului ultraactiv al prevederilor abrogate prin Legea 246/2023, însă norma în cauză se referă doar la temeiurile de recurs. Prin urmare, toate celelalte schimbări aduse procedurii de examinare a recursurilor prin Legea nr. 246/2023, inclusiv cele privind admisibilitatea recursului, limitele judecării recursului și decizia instanței de recurs, se vor aplica și recursurilor care au fost declarate până la 01 septembrie 2023.

20. Art. 434 Cod de procedură penală prevede că instanța de recurs verifică „legalitatea hotărârii atacate” doar „în limitele invocate în recurs”. Această prevedere nu permite instanței de recurs să admită recursul din alte considerente decât cele invocate în recurs. De asemenea, această normă nu permite instanței de recurs să verifice oportunitatea unei soluții judecătorești date de instanța de fond sau apel, atât timp cât aceasta este legală.

21. Recursul este depus în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală în vigoare până la 01 septembrie 2023. Acest temei se referă la individualizarea pedepsei contrar prevederilor legale (vezi para. 15). Din alin. (1) al acestui articol (versiunea în vigoare la data depunerii recursului) rezultă că în cadrul recursului sunt reparate doar „erorile de drept”. Prin urmare, doar în cazul individualizării sancțiunii contrar prevederilor legale există temeiul de recurs prevăzut de pct. 10).

22. În recurs nu sunt menționate prevederile legale care au fost încălcate de către instanța de apel atunci când a exclus suspendarea executării pedepsei cu închisoarea (art. 90 Cod penal). Recurentul doar își exprimă nemulțumirea față de această decizie a instanței, invocând că reeducarea condamnatului putea avea loc și fără executarea reală a acesteia. Contrar celor invocate de recurent, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază că în procesul de individualizare a pedepsei, instanța are libertatea de a lua în considerare comportamentul general al inculpatului și alte elemente care nu sunt oficial circumstanțe agravante în evaluarea finală a sancțiunii. Aplicarea sau neaplicarea art. 90 Cod penal ține de discreția judecătorului. Instanța poate admite un recurs în temeiul pct. 10) doar atunci când nu sunt întrunite condițiile legale pentru aplicarea art. 90 Cod penal și nu poate, în principiu, pune în discuție decizia instanțelor ierarhic inferioare cu privire la alegerea uneia din pedepsele alternative prevăzute pentru abaterea penală incriminată. Asemenea argumente nu au fost invocate. Ponderele circumstanțelor atenuante sau agravante la stabilirea pedepsei ține de examinarea fondului cauzei, care, de regulă, nu este examinat în recurs de către Curtea Supremă de Justiție.

23. Prin urmare, recursul nu se încadrează în temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

24. Curtea Supremă de Justiție reiterează că art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, în vigoare până la 01 septembrie 2023, a fost aplicat în mod

similar în cauzele nr. [1ra-405/2023](#), [1ra-674/2023](#), [1ra-1008/2023](#), [1ra-1576/2023](#), [1ra-1038/2023](#) și că ea va urma această abordare în viitor.

25. Din motivele de mai sus, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul avocatului Tatiana Dicusar declarat în numele lui Ion Obada împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 februarie 2023.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stella Bleșceaga

Judecători

Ghenadie Eremciuc

Lilia Roic-Botezatu